ANY XLIII—BATALLADA 2270 BARCELONA 9 DE NOVEMBRE DE 1912

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Lo que va d'un dia a l'altre

CANALEJAS:—¡Visca la vaga!...

L'ESTUDIANT:—¡Viscaaa!...

¡OH, LA DISCIPLINA!

El plet dels enginyers industrials porta trasses d'eternisarse. Ni la vaga dels estudiants ha pogut decidir al Govern a solucionar d'un cop aqueixa qüestió, que afecta el pervenir d'uns quants milers de joves. Si els estudiants fossin proletaris y la seva actitut devingués perjudicial als sagrats interessos de la burgesia, an aquestes hores s'haurien presentat mil y un amigables componedors pera arreglar, d'una manera o altra, l'enutjosa desavinensa.

Ara, com ningú'n surt perjudicat d'aqueix estat de coses, més que'ls mateixos vaguistes, que ab el pas que anem fins l'habit d'estudiar perderan, la cosa no porta pressa.

No hi hà cap servei nacional compromès; no hi hà que temer cap *boycot* serio, perquè si els estudiants l'emprenguessin contra'l material d'ensenyansa, les aules y els llibres de text, fins la cultura y el bon gust hi guanyarien; no hi hà que mobilisar cap forsa ni que pendre cap disposició excepcional; per lo tant, *puede el baile continuar*.

En Canalejas, que va saber montar a cavall dels ferroviaris, permet que'ls estudiants li pugin a coll y bè y ho deixa tot, en aquesta ocasió, en mans d'en Villanueva, que es l'home del mal humor y de les arrogancies. Un Lacierva, una mica enaigualit, que no obra la boca que no digui un desproposit. Ell, en certa manera, per això, està ben identificat ab l'escola d'ètica lliberal, aqueixa escola que consisteix en no fer res que no's demani y en no permetre que's demani res.

Nosaltres hem vist poques coses més xocants que l'habitual excusa del ministre, enfront de totes les protestes: «El Govern no pot atendre a res que signifiqui una imposició». Ab lo dels enginyers industrials, la fòrmula ha sortit del calaix per centèssima vegada.

Mentres els estudiants estudiaven, ni en Villanueva ni ningú s'havia preocupat de que aqueixos estudis resultessin compensats; quan els estudiants han deixat d'estudiar, cansats de demanar les coses com cal, allavors s'ha invocat la disciplina. No sembla sinó que tinguem guineus, en lloc d'estadistes, a Madrid. En la vaga de carrilaires, la diplomacia de rebotiga va eixir triomfanta, y qui gemega ja ha rebut. En la vaga d'estudiants, no cal ni aquella diplomacia. Ja hem dit que no feien por; per lo tant, ab el pit enfòra, se pot esperar a que'ls nois deixin la carrera empresa ab vocació. Si no hi hà enginyers industrials, a Espanya, n'hi haurà d'una altra mena. No's tracta de guiar una màquina, que ja sabem per experiencia que es dificil. Se tracta de que'ls que ja cobren sòu puguin aumentarlo, y això ja són figues d'altre paner. Per lo tant, pera que calli en Giner de los Ríos, ja l'encararan ab el ministre de la Guerra, si convé. Mentres tant, en Villanueva invocarà la disciplina. ¡Oh, la disciplina!

X. X.

L'«altra» emigració

(RETORNANT DE PERPINYÁ)

ATRIA, terra nadiva, nació, solar dels avis... Sí, sí. El *terrer* sempre es dols, ab caricia maternal, però també ab amoixament ensopidor y afeminat.—Mes, hi hà, en les nacions encara no totalment formades, en les nacions de governaments durs, en les nacions pera'ls fills posseits de santa rebeldia, de no conformisme o inquietut d'ànima, un plor amarg, però viril: el d'esperar, a les portes mateixes de la patria, desde'l desterrament o l'emigració, forsats o voluntaris, la victoria del propi ideal proscrit... Aixís pensava jo aquets dies, pels teus carrers atractivols, bona vila de Perpinyà, que encara ets Catalunya y ja no ets Espanya, y encara ets Fransa y ja no ets *gabatxeria*.

¿Heu pensat mai en una possible y bella novela, quasi èpica, sobre'ls nostres emigrats politics? ¿Heu meditat sobre aqueixa paradòxica colonisació esperitual, ont la metròpoli acabarà un dia per esser gloriosament colonisada per les seves seleccions, expulsades per les lleis vetustes? L'historia d'Espanya, desde fa llarg temps, ja sota Ferran VII, sota Isabel II, com en una herencia de l'Inquisició, es una lluita invisible entre dues Espanyes: la políticament ortodoxa, habitadora del propi casal nacional, y la proscrita, heterodoxa, contumas, reduida més enllà de les fronteres.

¡Y còm deu esser passional y febrosa la vida d'aqueix petit món, a les portes de la patria, ont no pot penetrar! ¡Còm deuen esser fervents, els seus vots de triomf pera la causa propia, pera la *Causa*, que'ls obrirà de bat a bat les portalades closes, davant les quals són com a captaires a la vora de les portes d'un temple.

—Durant la represió de 1909—me deia un amic que s'hi trobà,—tots els emigrants de Perpinyà's reunien, hora-baixa, a un cafè, a llegir en comunitat les noticies d'Espanya. Era una hora de sacrifici, de rite conventual, de *llogia*. Els anims se debatien en l'impotencia; els ulls espurnejaven de barrejades passions. Vagava, en les mirades, la darrera flama de l'incendi, el foc darrer de les barricades destruides. El 13 d'Octubre l'estupefacció fou aclaparadora. Molts ploraven. El Canigó devia alsarse més gegantí, encara, sota la neu de l'hivern primerenc. Y a la nit, tot divagant entre'ls arbres magnifics de les *Platanes*, comensaren a sentir que l'Europa, l'Europa ont habitaven, no'ls era ja indiferent... ¡Ah! Les portes estaven a punt d'obrirse, però era de part de fòra, que les obrien, més que de part de dins.—

Jo tinc una immensa simpatia per aqueixes ciutats, que són com a grans temples d'asil, com a llocs de *sagrat*, oferts a les nostres seleccions perseguides, en els dies tragics. Veig les seves plasses com a porxades d'agombol, com a maternitats ocasionals y dolses, com la maternitat que ofereix la bona dida an el fill que la mare rebutja. Y m'imagino les colles errabondes dels exilats, combinant en la fantasia, com a arquitectes, les arcades de la catedral que probablement no veuran mai construida... Suara, tot passant, a l'orella ha sonat, o ha semblat que sonava, l'accent de la terra, en boca d'un tranzeunt distret, alegre viatger que *pot retornar* lliurement a la terra y que no sospita l'almoina esperitual que està dipositant a l'orella oberta del desconegut compatrici...—Ara, a un revol del «Square», ha fet somriure el delinqüent honrat la visió del monument a les *Montanyes regalades*, aquell pagès català de marbre, *guitarra en mà*. ¡Còm deu esser lluny, esperitualment, aqueixa patria, que fins tan aprop d'ella, materialment, l'estrafan y desfiguren!

Enllà de les mars, a les repúbliques d'Amèrica, els nostres emigrats formen una colonia nombrosa, que treballa, físicament, per la vida y la prosperitat. Però, enllà de les fronteres, uns altres emigrats neguitegen idealment per la patria nova, guaitant, en la llunyania del desert, l'arribada de l'hora que no ve... L'ombra de l'indult es l'atenuació d'aqueix daler, d'aqueixa torturadora pruija, y cada vespre, acabada la dura feina ab que combaten pera seguir vivint, una doble esperansa de perdó o de victoria—o tal volta de venjansa—deu encendre'ls els ulls, mentres recorren ab ansia les columnes dels diaris tot just arribats. Es la llantia de la patria, que s'encén en el reconet d'altar de l'exil... Allà enfora, darrera la porta formidable, la gran Aimada cavalleresca, Espanya, Catalunya, la República, sembla extendre'ls els brassos, solicitant de llur esfors el desllliurament.

Jo'ls dedico avui, lectors, una recordansa, ja que tan vivament els he evocat pels carrers y plasses de la vila del Rosselló, unida a la meva persona per la seva condició antiga de cort habitual dels reis de Mallorca. Jo no he sabut trobar, en les iglesies perpinyanenques, el sepulcre de Sancho, tercer rei de la meva illa, nét del Conquerídor. Però hi he sentit un no sé què de tallers o de forja, ont opera desde ara la fantasia dels constructors de la nostra nova Espanya; hi he sospitat que tal volta un dia—¿qui sab quant?, ¿qui pot dir si ben aviat?—els obradors tornaran a poblarse... L'he vista com una avensada del llunyà París, com una part del cordó umbilical d'Espanya ab Europa, sempre a punt de rompre's. L'he fantasiada com el possible Guernesey d'un Victor Hugo sota Napoleòn el Petit. L'he recordada com a memoria viva d'aquella seccessió dolorosa de la Catalunya francesa, primera topada dels dos esperits hispanic y galicista.—Y tot abandonantla, pera retornar a les ja meves terres empordaneses, mentalment l'he beneida...

Us juro, amics, que si pogués posar en aquet petit article la virtut necessaria pera que un bon moviment dels governants entreobris la porta closa, a fi de que retornessin els fills desterrats y ab ells una espurna més del foc de ciutadania que encengués la nostra foganya extingida, no creuria ja en la pobre ineficacia d'aquesta meva ploma, pera les obres de bondat y novell patriotisme.

GABRIEL ALOMAR

NOVEMBRE

Les primeres fulles seques
comensa a endurse'n, el vent;
promeses fetes al poble
també s'emporta, igualment.
Al xiular de les ventades
y al ressò dels trons llunyans,
barregen ses estridencies
els xiulets dels estudiants.
Esquerda, el vent, la teulada
de casa'l pobre infelís;
l'humitat, per les esquerdes,
va filtrantse dins del pis.
Però no es pas a les cases
més humils ont fan més por
les ventades y les pluges,
que són fruita de tardor.
També els castells, que semblaven
desafiar als temporals,
en previsió de tempesta
reforsen els seus puntals.
Dels llocs ont circula l'aire
fugen les velles patums
y corren a ferse untures,
cataplasmes y perfums.
En và són tots els esforsos,
inutils les precaucions,
quan la fulla, dalt de l'arbre,
comensa a fer tomballons.
Les primeres embestides
ella aguantarles podrà,
prò, quan vinguin les furientes,
¡lo que ha de caure, caurà!

VERDUM

Davant l'imatge

—¿Què li sembla, mossèn Lluc, pera'l nou altar de la nostra iglesia?...
—Francament... Trobo que aquet vestit no diu, pera una santa.
—Això rai, ja la despullarem.

Com sempre

S ja un cas vell, que'ns passa en moltes coses de la vida. Esperem ab dalè un aconteixement qualsevol, y quan arriba el dia tenim una decepció, perquè la realitat mai respon a lo que s'havia forjat la nostra fantasia.

Quan tenim les Corts tancades, ens triga l'hora de vèureles obertes, perquè'ns sembla que han de passar qui sab les coses. Entre les amenasses dels uns, els anuncis dels altres y les nostres ganes, se'ns figura que les minories han d'atacar tan fermament al Govèrn, que aquet dificilment podrà resistir la forta estrebada y se'n anirà d'orris.

Però, com sempre, s'obren les Corts, y, malgrat haverhi pasta sobrera pera una enèrgica oposició, transcorren les sessions en el més ensopidor dels aborriments. El ministeri no troba altres entrebancs que'ls que li posen al camí els amics malcontents que no logren la tallada que voldrien.

Ens queixem algunes vegades dels politics d'ofici, y, ben comptat, tindriem de voler que'ls nostres homes no tinguessin cap més deria, ni altra ocupació, que la política. Allavors dedicarien tots els seus entusiasmes y totes les seves energies a la cosa pública y aprofitarien totes les ocasions pera dificultar la vida dels governs quan, com d'ordinari, són dolents, o colaborarien eficasment a la seva obra si alguna volta, per casualitat, regia algun de bò els destins d'Espanya.

Avui, els homes més importants del nostre partit y més especialment els que han nascut a Catalunya, són inteligencies superiors, fortes voluntats, homes exemplars, però a la política no hi dediquen més que les sobres de la seva honradesa, de la seva inteligencia y de la seva voluntat. Van a Madrid un moment, per una cosa determinada, que necessita imprescindiblement de la seva presencia, y fugen de Madrid com si temessin el contagi d'una peste. Tots tenen quefers, forsa més importants pera ells, que reclamen la seva atenció, y en els seus afers esmersen ses envejables condicions. Y no pot l'opinió clamar contra aquesta mena d'egoisme, perquè tampoc paga gaire bé als abnegats que sacrifiquen a l'ideal els seus interessos y la seva tranquilitat.

Y, mentres tant, el temps transcorre estèrilment, y les sessions del Congrés no tenen altre interès que les disputes infantils d'en Romanones y en Villanueva, les gansades dels anonims del pilot y les xerrameques del saló de conferencies.

Pera aquesta tasca xorca, no calia que esperessim ab tant interès la seva obertura.

JEPH DE JESPUS

La fi de Turquia

TRISTES ANALOGIES

O us heu adonat, amics, de la semblansa que ofereix la caiguda de Turquia, a Europa, ab la caiguda d'Espanya, a Amèrica? Un cop més, desgraciadament, pot apreciarse la simetria que hi hà entre la Sublim Porta y la Porta del Sol. Aquet darrer vell joc de parau-

les correspon, innegablement, a fatals analogies.

Espanya conquerí un immens imperi al Nou Món. Turquia conquerí un gran imperi al vell continent. Per no haver sabut governar els seus dominis, per haverlos tiranisat, per no aplicar a temps les necessaries reformes de llibertat y d'autonomia, Espanya va perdre, de tros en tros, el seu imperi americà, tal com ha anat perdent, Turquia, el seu imperi europeu. Y la fi del poder europeu de Turquia, com la fi del poder americà d'Espanya, estan coronades per terribles desfetes militars. Kirk-Kilissé, Kumanovo y Lule-Burgas, són, en aquet respecte, noms parions de Cavite, Santiago de Cuba y Manila.

Lo que va representar pera la monarquia espanyola la guerra ab els Estats Units, representa avui, pera l'imperi otomà, la guerra ab els quatre Estats aliats dels Balkans. L'orgull nacional ha cegat als turcs, com abans als espanyols. No han volgut concedir, a les bones, l'autonomia de la Macedonia, de la vella Serbia, de l'Albania y de l'Epir, y ara perderan tots aquets paisos y alguns d'altres y tot. Tampoc els espanyols, orgullosos, varen voler donar l'autonomia a Cuba y Filipines y al capdevall perderen aqueixes terres y algunes més.

El Govern y el poble d'Espanya desconeixien el veritable valor militar de la república nort-americana, de la mateixa manera que'l govern y el poble de Turquia desconeixien el veritable valor militar de Bulgaria, Grecia y Serbia. Han calgut, als uns y als altres, les desfetes irreparables, pera ferlos obrir els ulls davant la tràgica realitat.

En un y altre cas, la guerra ha vingut a posar de manifest la desorganisació general de l'Estat y l'inferioritat dels seus medis de guerra. Tots els vicis interns han sortit al defòra; totes les miseries, ocultes darrera les fatxades decoratives, s'han exteriorisat llastimosament. Y, davant d'una dissort que s'ha considerat merescuda, el món s'ha arronsat d'espatlles, ab una indiferencia barrejada d'hostilitat.

. . . . . .

No creiem, emperò, que la similitut hispanoturca arribi fins a l'ultim extrem. No creiem que, després de la desfeta, segueixin governant, a Turquia, els mateixos homes y els mateixos partits...

FULMEN

BATALLADES

ENIM a Espanya uns ministres tan estudiosos, que són ben dignes de que se'ls concedeixi matrícula d'honor.

Fòra de quan volen colocar algun parent o amic—que ho fan en dos minuts y un cop de ploma,—tots els demés assumptes que ells tinguin de resoldre han de passar, abans, per un llarg y minuciós estudi.

A qualsevol petició que se'ls fassi, per senzilla y raonable que sigui, responen invariablement:

—L'estudiarem.—

¿Se'ls pregunta per alguna millora per ells mateixos promesa fa qui sab quant temps? L'estan estudiant. ¿Se'ls proposa tal o qual modificació a un progecte, la derogació d'algun decret inutil, la promulgació d'un altre d'utilitat?...

La resposta es sempre la mateixa:

—L'hem d'estudiar... L'estudiarem...—

En vista de la seva afició a l'estudi y de l'acord dels estudiants de no estudiar fins que's resolgui favorablement lo que demanen, s'imposa un cambi de papers, millor dit un cambi de carteres.

Que'ls ministres estudiin,
ja que de l'estudi aimants
se demostren, y que fassin
de ministre'ls estudiants.

La qüestió dels enginyers industrials ha sigut lo que'ls castellans en diuen una *tomadura de pelo*, per part del ministre de Foment.

Aquet senyor, que, per lo vist, pot comparar-se, en *frescura*, al Lacierva aquell de trista recordansa, està usant un sistema nou de resoldre conflictes. Per ara, ja l'ha usat dues vegades, però molt ens temem que no arribarà a la tercera.

Promet formalment, dona la seva paraula d'honor (?), que si els ferroviaris, els estudiants, etz., fan tal o qual cosa, ell farà tal altra, y, efectivament, *tomadura de pelo* cada vegada que se'l creuen.

¡Bonic, molt bonic, fet ab aquesta *frescura de golfo* de Madrid! ¡Fins nou!

En L. Miró ha anat a donar una conferencia a Girona. Ha anat a parlar de república a l'Unió Republicana. Allí, naturalment, cada cop que hi và un foraster a predicarlos, se senten entusiasmats. En Miró predica bé, y, segons sembla, ha produit veritable sensació. Que no's fassi, per això, gaires ilusions d'un ingrés colectiu an el seu partit. A Girona tenen calma, mediten y estan molt escarmentats.

Si el reformisme els tregués de la seva inercia, fins beneiriem al reformisme. ¡Tot, abans que veure les infelisses criatures acaparades pel requetè!

Segons llegim en un diari local, els jutges d'instrucció y de primera instancia d'aquesta ciutat han tingut una reunió pera posar remei a les continues desgracies que estan causant els automobils.

Y's proposen esser energics.

¡Que Déu els hi pagui!

Els pobres que van a peu tindran el consol de saber que hi hà una Providencia.

Res més que'l consol; perquè de la seva eficacia, tractantse d'anar en contra de la gent poderosa..., ja ho diran, si acas, els mateixos, quina bona intenció mereix l'agraiment de tothom.

Els agricultors han telegrafiat al Govern que, si ells progressen, se deu als esforsos particulars y al desengany que han sofert al veure postergats tots els progectes indispensables a la vida agrícola.

No sé perquè s'han gastat els diners per un telegrama aixís. El Govern ja ho sab, això, y si tots els organismes que's troben en el cas dels agricultors ho feien saber als governants, no hi hauria prous estacions telegràfiques a Espanya ni prous empleats pera fer la feina.

En Giner de los Ríos s'ha encarat, valent y just, ab els ministres. El senyor Villanueva li ha respost, com sempre sol ferho, ab destrempada arrogancia. Quan el catedratic de l'Universitat de Barcelona ha retret al senyor Villanueva les ventatges concedides als enginyers de l'exèrcit, en Villanueva ha dit que ho expliqués al ministre de la Guerra, suposant que en Giner, enfront d'uns entorxats, callaria.

Això es, senzillament, posar pebre sobre les llagues.

Fins en Romanones va abandonar la Presidencia del Congrés, mentres parlava el ministre de Foment.

—¡Dimissió! ¡Dimissió!—cridaven, els nostres estudiants, per la Rambla.

Sobresaliente.

Un tal Llaveria, fill de Reus, que ha voltat el món *á pata*, va explicant conferencies sobre lo que ha vist durant el seu pelegrinatge.

L'altre vespre va donarne una en un casinet radical, ont parlà de l'explotació obrera al Putumayo.

Molt bé.

Ara falta saber si, en justa correspondencia, va parlar, al Putumayo, de l'explotació obrera a Barcelona.

Y a qui acusava com a explotador.

CARTES DE FORA

Sant Fructuós de Bages, 1 de Novembre.

En aqueix poble vàrem tenir el gust de rebre, dies enrera, al senyor Bisbe. Les autoritats y els alumnes de les escoles l'anaren a esperar a l'entrada del poble.

En fi, que ni per la festa major se fa més bona processó.

Però l'Ajuntament de tot se cuida, menys de lo més important y beneficiós; car tenim un mestre que, ab tot y la carrera y cobrar les mesades, de lo que menys se preocupa es d'ensenyar als alumnes.

Esperem que s'hi posarà esmena, an això, per esser una de les necessitats més grans.

Lloret de Mar, 4 de Novembre.

Degut a l'iniciativa d'un ridicol representant del comitè inquisitorial d'Ofensa Social, prompte quedarà organisat el somatén d'aquet poble. Donem el crit d'*alerta*, per segona vegada, als republicans y als obrers que, insconcientment, s'han compromès a formarne part; puig han de saber que'l somatén es una agrupació armada puramment monàrquica, burgesa y clerical. Llegiu els seus estatuts y us en convencereu. Aquet poble es dels més pacifics de la comarca y, per consegüent, no es necessaria la formació de cap agrupació armada, ja que està lo suficient guardat ab les forses de que disposa.

Després d'aquest avís, els que us anomeneu republicans y liberals, no podreu dirvos enganyats, si algun dia, els cacics que us dirigeixen, intenten fervos servir d'instrument pera amparar les seves injusticies y atropells y atiarvos contra'ls vostres germans que lluiten pera millorar el seu estat fisic y moral. Entereuvos, abans de comprometreus y digueu an aquets quatre reaccionaris que si volen armes pera defensarse, que les empunyin ells, primer, ja que vosaltres no necessiteu més armes que la raó y la justicia.

¡Acabem d'una vegada!...

¿Sab, mi senyor don Eugeni,
que ja'ns té un xic marejats
ab el joc que fa cinc mesos
vs vostè desenrotllant
al entorn de la non-nata
llei de Mancomunitats?...
¿Per què hi tira tantes cosses?
¿Per què vol privarli el pas,
alegant motius ridicols
que cap ciutadà sensat
s'ha pres ni un moment en serio?
¿Per què?... Veiam, parli clar.
¿Es que creu que aquest assumpte
pot servir, ben treballat,
per' fer caure en Canalejas,
ab l'ajuda dels babaus
que, en dientlos que perilla
la ditxosa «integridad»,
s'estripen les vestidures
y's posen a esvalotar?...
¿Es que, trobantse ja proxim
a apuntarse els vuitanta anys,
vol celebrâ aquesta fetxa
tornant a ocupâ al banc blau
el lloc de primer ministre,
mal sigui no més mitg quart?...
¿Es, en fi, que entre els terrossos
del feude de Lourizán,
hi té encara un net, o un gendre,
o un nevot colateral
sense empleo, y vostè proba
si fent un xic l'enfadat
li donen, per desarmarlo,
un *bobò* pel bordegas?...

Sigui això, sigui allò altre,
siguin raves, siguin naps,
la vritat es, noble *anciano*,
que'l país ja està cansat
de tanta comedia insulsa
y que no troba del cas
que, perquè vostè s'hi empenya,
haguem de tenî encallat
un progecte que s'enllassa
ab la vida nacional
y pel qual tants y tants pobles
venen mesos y anys clamant.
¿A vostè li es antipatic
en Canalejas?... Bé està:
dónguili forses disgustos,
voltî'l de dificultats,
entrabanquî'l, fassî'l caure,
matî'l, si'l pot atrapar.
¿Vol vostè, per despedida,
tornâ al poder?... Això rai:
envíi un recado al siti
ont se guarda l'aurea clau
del calaix de les cireres,
y tal volta el complauran.
¿Necessita uns quants empleos
pels seus parents oblidats?...
Demanî'ls, home, demanî'ls,
però, ¡per Déu y pels sants!,
posi fi d'una vegada
al sainet insustancial
ab que temps hà ens obsequia
y, envainantse, per arcaics,
els seus ignocents escrupols,
aparti's del mitg del pas
y deixi la via lliure
a les Mancomunitats.

C. GUMÀ

Hem de fer com Sant Tomas

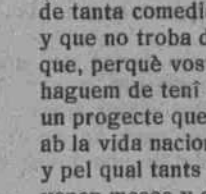

UIT dies parlant d'en Montero Ríos, de la seva intranzigencia, dels seus enfados, de les seves xacres y de l'actitut que, davant el progecte de Mancomunitats, pendrà. Vuit dies que'l vell y desprestigiat patriarca del liberalisme historic constitueix la nota d'actualitat en el camp de la política, talment com si fos en Montero un home que sortís avui a la vida pública, un esperit innovador, y com si no hi hagués a Espanya assumptes més greus, més interessants y de solució més immediata de què parlar.

¿Què no s'ha dit, d'en Montero? ¿Quin aspecte de la seva personalitat política, quina modalitat del seu caracter de governant resta inconegut als ulls del país? ¿Quina virtut, grossa o petita atresora l'home de Lourizán, que no hagi estudiat la crítica? En broma y en serio han sigut, els seus actes, un per un, analisats mil cops pel public y la prempsa. Potser, com de cap altre politic, pot dirse d'en Montero que'l país se'l sab de memoria.

Doncs, no obstant y això, segueix l'home preocupant als badocs que de la política s'alimenten, y esperant veure lo que en Montero Ríos fassi, analisant les seves paraules, espiant les seves actituts, s'han passat els diaris prop d'una setmana. Diguin si n'hi hà o no pera tirar la gorra al foc y renegar, a l'hora, de la manca de serietat y de la poca consistencia que ofereixen els homes que aquí's dediquen a la cosa pública.

¿Dimitirà en Montero? ¿No dimitirà? ¿Escoltarà els precs d'en Canalejas, que'l vol, de totes passades, a la Presidencia del Senat? ¿El convenceran els amics o seguirà fent el tossut? ¿Què serà del plan de Mancomunitats si persisteix, el vell xaruc, en aferrarse als seus tretze?

No hi hà que dir còm ens té sense cuidado lo que en Montero Ríos fassi y lo que celebrariem que reclamés el dret a reposar. La darrera impressió, a l'escriure aquesta nota, es de que la rebequeria del jaio ha tret de pollaguera an en Canalejas y que, al fi, veient l'inutilitat de les seves raons, ha decidit aceptar la dimissió que del carrec de President del Senat en Montero li ha extès. Dimecres era'l dia senyalat pel President del Consell pera sotmetre a la signatura del Monarca el decret pel qual cessarà en Montero Ríos en les seves funcions presidencials.

Massa forta ens sembla, la cosa, pera esser creguda sense més ni més. Cal coneixer an en Montero, pera saber fins a quin punt es capas de renunciar a una ventatja. En Maura, que té obligació de coneixer el panyo, ha respost a un amic que tractava de donarli com a cerla la nova de la dimissió d'en Montero:

—Ho creuré quan ho vegi.—

Per aquet cop, per aquet sol cop, som nosaltres del parer del politic mallorquí.

Fins y tant que no ho veiem...

X. Y.

REPICS

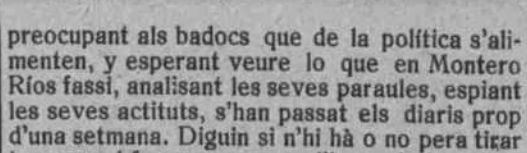

EL Governador Anido, diu que feia, un dia d'aquets, grans bocades de que ell, a Barcelona, s'hi troba *cómo el pez en el agua*.

Y, al cap de dues hores, una grossa manifestació d'estudiants aixordava les Rambles y la policia de cavall y de peu se veia obligada a pendre posicions estratègiques.

¡Cómo el pez en el agua!

Vegi de no tornarse peix de *globo*, que, tot y trobantshi molt bé, acaben boigs de tant donar cops de cap al vidre.

Pera la propaganda del nou partit reformista, a Sant Gervasi, ha sigut designat el conegut anti-taurofil Tiberi Avila.

Desitgem als melquiadistes de Sant Gervasi més sòrt que no ha tingut el progecte abolicionista de les corrides de toros.

En una taula de cafè's comenten els darrers telegrames de la guerra.

—¿Ha vist els grecs?—exclama un militar retirat, tot abocantse les gotes de rom.—¿Ha vist, còm s'han portat, els grecs?—

Y respon un comic, calant foc al cigarro:

EN PREPARACIÓ

Valdrá, com sempre, 2 ralets

L'actitut de les potencies

—¡Passeu, passeu!... Us deixem en llibertat.

—¡Ei! ¡Alto!... Ara es qüestió d'anar a pams.

—No m'extranya. Els grecs sempre s'han distingit per les tragedies.

Instruír deleitando.

El pare Gatell ha reunit, en els claustres de Santa Agna, a totes les dames que formen en l'obra catòlica titolada de «Buenas Lecturas».

¿Bones lectures, el pare Gatell?

¿Y a les dames?

Els devia llegir la darrera obra d'en Felip Trigo.

La parroquia de Santa Maria del Mar y la fàbrica d'electricitat «La Catalana», acaben de firmar un contracte, pel qual aquesta's compromet a instalar un cert número de bombetes en aquell temple.

¡Els capellans fent tractes ab els electricistes!

Diguin si això no es ajupirse davant el dimoni de la Ciencia.

La dita «No hi hà més cera que la que crema» acabarà per no esser aplicable.

Ja veuran com, d'aquí a poc temps, pera pagar qualsevol intercessió d'un sant, en un afer domestic, els fidels li regalaran una bombeta irrompible.

Una gazetilla d'un diari barceloní, d'una vulgaritat aterradora:

«Ha sigut conduit al jutjat un carro plè d'impresos pornografics».

¿De què's deu tractar?

¿Impresos pornografics?...

¿Si serà una edició, en rama, de la *Sagrada Biblia?*

La creació del banc dit d'en Lerroux no ha produit cap sensació en els circols financiers. Diu que's titolarà «Banc d'Obres públiques y de credit».

A Barcelona n'hi han tants, de bancs, que un més o menys apenes fa cambiar l'estat de coses.

Sols devindria util, pera'l poble, el dia que deixés diners baix paraula d'honor, com única garantia.

Suquem el darrer melindro y passem els ulls pel diari:

«Ayer llegó á Barcelona el señor obispo de Caracas.»

¡Caraco!

¿Han vist, als Estats Units?

Ab motiu de l'elecció presidencial, s'ha reproduit la cèlebre faula dels conills:

—¡Serà en Taft, al capdevall!
—¡En Rosvelt!
—¡Que sí!
—¡Que no!—
Y en Wilson, de trascantó,
hi và... y se'ls emporta el tall.

La «Lliga Regionalista» ha enviat una corona a la tomba del doctor Robert.

La corona—segons els diaris—era de flors naturals.

Ab tot...

M'hi jugo un peix, d'aquells de fer ab truita, que hi devien abundar més les espines que les flors.

La senyora Agneta, empenyada en inculcar la religió al seu nét, procura ferli compendre el sentit del parenostre.

—Fícsathi bé—li diu.—«Nostre pa de cada dia...». ¿Ho entens bé?

—Sí, senyora—replica el noi.—Vol dir que ha d'esser del dia; que l'hem de menjar ben tou.

La victoria dels cristians

—Aixís que hagi caigut Constantinopla
¿sabeu en lo primer que pensarem?
Doncs... ¡en apoderarnos de les turques
y celebrar grans *juergas* a l'Harem!

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Enric Lapedra Fábrega: Rebuts els trenca-caps. Mirarem de complaure'l.—Víctor Buscató: No ho trobo conforme.—N. V. M.: Tot ha anat de dret al cove.—J. M.: Abans que tot hauria de preocuparse d'escriure correctament. Y, quan ne sàpiga, res de colaborar als periodics. ¡Vinguen cartes a la familia!—Joan Antich Puguí: Farem la tria reglamentaria y, lo que vagi bé, s'aprofitarà un dia o altre.—A. Oubartins y Calaprona: Pels Almanacs quasi bé ha fet tard. No obstant, ho llegirem ab calma y... veurem.—Jaumet Marigó: La targeta està bé. Lo demés ho haig de repassar, encara.—J. Moret de Gracia: Han arribat sense novetat. Procurarem atendre'l en lo que bonament se pugui.—C. Boquet: Els *versículs* no m'han fet fret ni calor.—B. Comas: Són d'aprenent, y d'aprenent desaplicat.—Lluís Boixader Toll: M'ha semblat molt ignocentó, tot plegat. La carta, potser s'aprofiti.—P. Queraltó Tolosa: Entren en el calaixó de les endevinalles.—J. Penella: Més curteta y escrita ab una mica més de correcció, ab seguretat fora aceptada.—Felix March: Per causa de tenir excés d'original no hem pogut enquibir el seu treball aquesta setmana, y com que pera la vinenta seria extemporani, ab tot y estar molt bé lo que envia no podrem publicarli. Ho sentim, tot esperant complaure'l en altra ocasió.

Imprempta La Campana y La Esquella, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª